

راهنمای تماشای جشنواره تئاتر فجر / پنجشنبه ۱۷ بهمن

■ بیگانه در خانه

● نویسنده: سید محمد مساوات
● کارگردان: سید محمد مساوات
● مکان: سالن اصلی تئاتر شهر
● زمان: ۱۹:
● شهر: تهران
● بخش: مسابقه صحنه
● مدت زمان اجرا: ۱۲۰ دقیقه
■ برگشتن

● نویسنده: خیرالله تقیانی پور
● کارگردان: حسین مسافر آستانه
● مکان: تئاتر شهر-تالار چهارسو
● زمان: ۱۸:۳۰ و ۲۰:۳۰
● شهر: تهران
● بخش: خارج از مسابقه
● مدت زمان اجرا: ۷۰ دقیقه
■ گل‌های دست‌ساز

● نویسنده: زریار داداسیان
● کارگردان: زریار داداسیان
● مکان: تئاتر شهر-سایه

● زمان: ۱۷ و ۱۹:
● کشور: ارمنستان
● بخش: بین‌الملل
● مدت زمان اجرا: ۶۰ دقیقه
■ غم‌نومه وطن و تن

● نویسنده: جواد خاکسار حقانی
● کارگردان: جواد خاکسار حقانی
● مکان: ایرانشهر
● زمان: ۱۷ و ۲۰
● شهر: شهرکرد
● بخش: مسابقه صحنه
● مدت زمان اجرا: ۶۰ دقیقه
■ کمیته نان

● نویسنده: لیلی عاج
● کارگردان: لیلی عاج
● مکان: تئاتر شهر-قشقای
● زمان: ۱۷:۳۰ و ۱۹:۳۰
● شهر: تهران
● بخش: مسابقه صحنه
● مدت زمان اجرا: ۶۵ دقیقه
■ بهار میاد

● نویسنده: محمد برومند
● کارگردان: محمد برومند
● مکان: مجموعه تئاتر شهر
● زمان: ۱۶:۳۰
● شهر: مشهد
● بخش: خیابانی
● مدت زمان اجرا: ۴۰ دقیقه
■ اسپرسو

● نویسنده: محسن قاسمی
● کارگردان: علیرضا زراعتی
● مکان: ایران تماشا
● زمان: ۱۹:
● شهر: شیراز
● بخش: +فجر
● مدت زمان اجرا: ۴۰ دقیقه
■ مرگ مؤلف

● نویسنده: پیروز میرزایی
● کارگردان: پیروز میرزایی
● مکان: مهرگان
● زمان: ۲۱:
● شهر: تهران
● بخش: +فجر
● مدت زمان اجرا: ۴۵ دقیقه
■ ماندات

● نویسنده: پوریا جلالوندی
● کارگردان: پوریا جلالوندی
● مکان: دیوار چهارم
● نویسنده: علی طاهری، سیما بنیادی و سپیده خاکباز
● کارگردان: علی طاهری
● مکان: آژمان
● زمان: ۱۹:۳۰
● شهر: تهران
● بخش: +فجر
● مدت زمان اجرا: ۶۵ دقیقه
■ دست‌های کوم حسن

● نویسنده: رضا گشتاسب
● کارگردان: رضا کریمی‌زاده
● مکان: تالار مولوی
● زمان: ۱۷ و ۱۹:
● شهر: یاسوج
● بخش: مسابقه صحنه
● مدت زمان اجرا: ۴۵ دقیقه
■ عباس

● نویسنده: پوریا شهرابی
● کارگردان: حمزه زارعی
● مکان: نوفل لوشاتو
● زمان: ۱۹ و ۲۱
● شهر: کرمانشاه
● بخش: +فجر
● مدت زمان اجرا: ۵۰ دقیقه

“

عروسی جن‌ها در باغ و بردن گوشواره هم بخشی از افسانه‌هایی است که در اینجا متداول است. برای درک این فضا با استادان زیادی مشورت داشتیم. به‌طوری که دچار کابوس‌های شبانه شده بودم. چون مجبور بودم در برخی از مراسم‌شان شرکت کنم تا فضا را درک کنم. صحنه‌های خوبی هم ضبط کردم اما حذف کردم

انس و الفت ندارد.

تقصیر رسانه‌هاست. همه دنبال چیزی می‌روند که هشتگ شده است. رسانه مغزها را کنترل می‌کند. خود من هم زمانی با تفکر خیلی غربی به همه چیز نگاه می‌کردم اما بعد از مدتی پی بردم که نگاه درستی نیست و باید از جایی که هستم جهان پیرامونم را ببینم. از همین جا می‌توانم کشف کنم اما ما معمولاً با مودی زندگی می‌کنیم که به ما تحمیل شده است، خیلی علاقه نداریم به اینکه پای حرف پدرها و مادرهایمان بنشینیم. من دوست دارم حرف پدرها و مادرهایمان را گوش کنم.

■ ترس و دلهره نداردید که از این فضا خارج شوید و موفقیت گذشته را تکرار نکنید؟

اتفاقاً فیلمنامه‌ای که این روزها درگیر نگارشش هستیم کاملاً متفاوت از این فضااست. در نهایت شاید ببینیم که اشتباه کردیم اما من به میدان آمده‌ام که اشتباه کنم (خنده)

■ امسال به نوعی سال رقابت فیلم اولی‌هاست. ۴ فیلم از بخش نگاه نو به بخش مسابقه راه پیدا کرده است. خودتان دوست دارید فیلم کدام یک از فیلمسازان را ببینید؟

به جز «درخت گردو» محمدحسین مهدویان، «خورشید» مجید مجیدی و «ابر بارانش گرفته» مجید بزرگر، دوست دارم «شنای پروانه» محمد کارت و «تومان» مرتضی فرشباف را ببینم و خیلی مشتاقم که «روز صفر» سعید ملک‌ان را زودتر ببینم. زمانی که در کار گریم بودم همیشه اسم ایشان به‌عنوان یک طراح گریم حرفه‌ای مطرح بود. آرزو داشتم یک روز امکان همکاری با ایشان را پیدا کنم. زمانی که وارد فیلمسازی شدم ایشان تهیه‌کننده فیلم شده بود و حالا هر دو در جشنواره فیلم فجر فیلم داریم. دوست دارم ببینم نگاه ایشان در «روز صفر» چگونه است.

■ به سبک کاری کدام یک از فیلمسازان ایرانی علاقه‌مند هستید. کارهای چه فیلمسازی شما را به سینما علاقه‌مند کرد؟

محسن مخملباف و عباس کیارستمی. عباس کیارستمی را خیلی شدید دوست داشتم. اصلاً با عباس کیارستمی سینما را یاد گرفتیم و به آن علاقه‌مند شدم. اگر چه یک بار هم خودش را ندیدم ولی مدام فیلم‌هایش را می‌دیدم و تحلیل می‌کردم. از فیلمسازان جهان هم کوروساوا، فون تریه، برادران کوئن و... کوئن‌ها خیلی اصيلند. اتفاقاً امسال فیلم وسترنی ساخته‌اند که آن هم حکایت آمیز بود.

خودم می‌گویم آخرین چه کار احمقانه‌ای است چرا باید این‌طور رفتار کنیم. بالاخره مجبورم با بهرام کنار بیایم. من فیلمنامه را می‌نویسم و برای بهرام می‌فرستم. بهرام فیلمنامه را کامل می‌کند. دوباره برای من می‌فرستد. من ویرایش می‌کنم. در کارگردانی هم یک جوری به نتیجه می‌رسیم. سر صحنه همیشه زنده کار می‌کنیم و همه چیز را تغییر می‌دهیم. انصافاً این روش اعصاب خردکن است. برخی صحنه‌ها را صدا بر داشت کردیم اما الان در فیلم نیست. ۱۰۰ دقیقه راش داشتیم و فیلم ۸۵ دقیقه است. برای صداگذاری و رنگ آنقدر حساس بودیم که می‌گفتند چرا اینطوری می‌کنید. اصلاً رفتارشان حرفه‌ای نیست. من هم می‌گفتم من اصلاً نمی‌خواهم فیلم را آن‌طوری که شما فکر می‌کنید سینمای حرفه‌ای است بسازم. برای ساخت موسیقی بامداد افشار واقعاً ما را تحمل کرد. سعه‌صدر زیادی به خرج داد.

■ در انتخاب بازیگرها چطور وسوسه نشدید که نقش‌ها را به چهره‌ها بسپارید؟

اولش به خیلی‌ها زنگ زدیم. چون فیلم به زبان ترکی ساخته می‌شد دنبال بازیگرهای چهره ترک زبان رفتم مثل هادی حجازی‌فر و بابک حمیدیان و امیر آقایی. در بازیگران زن هم دنبال خیلی‌ها گشتم. منتها بعداً به این نتیجه رسیدیم که یک فیلم مستند طور بسازیم و سراغ چهره‌های ناشناخته یا کمتر دیده شده برویم تا مردم بهتر باور کنند. در ابتدا تهیه‌کننده خیلی مطمئن نبود اما بعدها اعتماد کرد. برای پیدا کردن شخصیت آراز خیلی زجر کشیدیم. بهرام (ارک) جواد اقامتی را پیشنهاد داد. اول موافق نبودم چون به‌دنبال یک چهره استخوانی می‌گشتم. بالاخره یک روز در دفتر قرار گذاشتیم و وقتی بعد از مدت‌ها دوباره دیدمش پی بردم که اشتباه می‌کردم و اصلاً آراز خود جواد اقامتی است. مارال هم اتفاقی پیدا شد. در آموزشگاه خودمان تئاتر کار می‌کرد. آنقدر به بنده خدا سخت گرفتیم که فکر کنم از ما متنفر شد (خنده) کار که تمام شده بود هم باورش نمی‌شد که آیا واقعاً قبولش کرده‌ایم یا نه.

■ کار با تیم فیلمنامه‌نویسی چطور پیش می‌رفت؟ بعد از اینکه فیلمنامه را بازنویسی کردیم آقای امید شمس، علیرضا فرشچی و علی ایمانی دوباره بازنویسی کردند. زنده یاد علی حاجی بلندی که درست روز اعلام حضور فیلم در بخش مسابقه فوت شد هم در حوزه مسائل دینی و متافیزیک به ما مشورت دادند.

■ انهایی که با زبان ترکی آشنا هستند بیشتر متوجه می‌شوند که دقت و وسواس خاصی در دیالوگ‌نویسی و انتخاب واژه‌ها داشته‌اید.

من یک دوره به انجمن شاعران می‌رفتم و با شاعرهای تبریز رقابت دارم. فیلمنامه را به دوستان شاعرم سپردم تا دیالوگ‌ها را سر و سامان بدهند و ادبی‌تر کنند. ۵ شاعر هم‌زمان شعرهای فیلمنامه را نوشتند. برخی شعرها از ادبیات شفاهی است و بخش‌هایی را هم دوستان برای فیلم سرودند. البته در نهایت دیالوگ‌ها را به بازیگران سپردیم و از آنها خواستیم با توجه به آن چیزی را بگویند که می‌خواهند. روی دیالوگ خیلی کار شد چون فیلم حالت فولکلور دارد و لحن دیالوگ‌نویسی هم حال شاعرانه داشت. کاش همه می‌فهمیدند که عاشیق ولی عبدی یا چه ادبیاتی این شعرها را می‌خواند چون واقعاً برخی چیزها را نمی‌شود در ترجمه انتقال داد. او از پیرترین عاشیق‌های آذربایجان است. در گردنه حیران زندگی می‌کند و آدم فوق‌العاده شریفی است. از دل طبیعت آمده. آنقدر لطیف است که انگار برگ گل است. تمام حرف‌هایش شعر است، با کلماتش گریه می‌کنی. هر چه می‌گفت را ضبط می‌کردم حتی اگر به درد فیلم نمی‌خورد. «پوست» بیشتر از اینکه فیلم باشد یک محصول فرهنگی از ادبیات فولکلور و افسانه‌های این منطقه است.

■ جالب است که اینچنین با ادبیات فولکلور و افسانه‌های کهن آشنا هستید.

از بچگی به افسانه‌های آذربایجان علاقه داشتم. در دانشگاه نقاشی با محمد سیاه قلم آشنا شدم که عجایب نگاری می‌کرد. در نقاشی‌های او جن‌هایی می‌دیدم که ساز می‌زنند و آواز می‌خوانند. از همان موقع فکر می‌کردم که این نگاره‌ها را باید یک جوری جایی به تصویر بکشم. به فرهنگی که در آن رشد کردم و به تمام عقیه فرهنگی‌اش به شدت علاقه دارم.

■ نسل جوان امروز خیلی با آیین‌های کهن و آداب و رسوم که حتی پدربزرگ‌هایشان به‌جا می‌آورند

جشنواره سی و هشتم فجر و چهره‌های غایب در آن

ستاره‌های خاموش

محدثه واعظی‌پور

محبوب و پرکار سینمای عامه‌پسند بوده. فیلم «زیر نظر» با بازی او مدتی است اکران شده و احتمالاً نوروز ۹۹ فیلم «انفرادی» را روی پرده سینماها خواهد داشت. مسیر فیلمسازی عطاران با اغلب انتخاب‌هایش در بازیگری تفاوت دارد. او که با «خواب می‌آد» (یک کمدی متفاوت و تلخ) برنده سیمرغ بلورین بهترین کارگردانی فیلم اول و نامزد بهترین بازیگر نقش اول شده، با فروش فیلم‌های «هزارپا»، «هنگ غنیر»، «مصادره» و «من سالوادور

دوربین رفته است. از میان بازیگران نسل تازه، ماهور الوند که با «دختر» به سینمای ایران معرفی شد مهم‌ترین غایب این دوره از جشنواره است. او که برای بازی در فیلم «چهارراه استانبول» نامزد دریافت سیمرغ بلورین شده، امسال در «عنکبوت» بازی کرد که یکی از پربازگرتین پروژه‌های سینمای ایران در سال ۹۸ بود. «عنکبوت» که به گفته تهیه‌کننده‌اش جواد نوروزبیگی، داستان و فضایی خاص و متفاوت دارد به بخش سودای سیمرغ راه نیافت تا الوند پس از چهار سال ورود به حرفه بازیگری، از حضور در سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر محروم شود.

اما یکی از پرفراز و نشیب‌ترین کارنامه‌های حرفه‌ای در میان بازیگران سینمای ایران متعلق به امین حیایی است. بازیگری مستعد که بخش عمده انرژی، خلاقیت و هوشش را صرف بازی در آثار تجاری کرده، اما این میزان پیوند با سینمای عامه‌پسند و گاه نازل، باعث نشده استعداد بازیگری‌اش نابود شود. حیایی در دهه هشتاد و برای بازی در فیلم «شب» سیمرغ بلورین بهترین بازیگر مرد را دریافت کرد اما، حضور مستمرش در سینمای تجاری، مانع از آن شد که به‌عنوان بازیگر سینمای غیرتجاری و هنری مورد اعتماد کارگردانان باشد. او که سال گذشته و با بازی متفاوتش در «درخونگاه» می‌توانست برنده سیمرغ بلورین بهترین بازیگر مرد باشد، امسال برای دومین بار پس از «شعله‌ور» با حمید نعمت‌الله همکاری کرد. «شعله‌ور» تصویری تازه از امین حیایی ارائه داد و برایش دیپلم افتخار بهترین بازیگر مرد را به ارمان آورد. غیبت «قاتل و وحشی» در سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر، شاید بیش از همه عوامل این پروژه به حیایی ضربه زد. بازیگری که با این فیلم می‌توانست به سیمرغ بلورین نزدیک شود.

کمتر کسی گمان می‌کرد جوان خوش سیمایی که با «شور عشق» به سینمای ایران آمد، بیش از دو دهه در دل سینمای حرفه‌ای دوام بیاورد. بهرام رادان که برای فیلم‌های «شمعی در باد» و «سننوری» سیمرغ بلورین جشنواره فیلم فجر را دریافت کرده، سال گذشته سه فیلم در جشنواره داشت و امسال، غیبتی مشهود در این رویداد دارد. مهناز افشار هم در یک دهه اخیر، تلاش کرده جایگاه حرفه‌ای خود را در همکاری با پروژه‌های مستقل و فیلم‌های متفاوت بازتعریف کند. او که برای بازی در «سعادت آباد» سیمرغ بلورین بهترین بازیگر نقش مکمل زن را دریافت کرد، کوشیده گزینه‌ای مناسب برای فیلم‌های هنری و ستاره‌ای قابل اعتماد برای سینمای تجاری باشد. او امسال به‌دلیل مهاجرت فرصت حضور در هیچ فیلمی را پیدا نکرد.

کمتر کسی گمان می‌کرد

جوان خوش سیمایی که با

«شور عشق» به سینمای

ایران آمد، بیش از دو دهه

در دل سینمای حرفه‌ای

دوام بیاورد. بهرام رادان

که برای فیلم‌های «شمعی

در باد» و «سننوری»

سیمرغ بلورین جشنواره

فیلم فجر را دریافت کرده،

سال گذشته سه فیلم در

جشنواره داشت و امسال،

غیبتی مشهود در این

رویداد دارد

نیستم» گزینه‌ای قابل قبول برای سینمای تجاری بوده است. پارسا پیروزفر هم از معدود بازیگران نسل دهه هفتاد است که هنوز جایگاه و اعتبار خود را حفظ کرده. او سال‌های اخیر کمتر نقش اول بازی کرده، جشنواره فیلم فجر و برنده سیمرغ بلورین بهترین بازیگر نقش اول زن آن دوره، در جشنواره طولانی شده است. او سال ۹۲ با فیلم «زندگی مشترک آقای محمودی و بانو» در سی‌ودومین جشنواره فیلم فجر و برنده سیمرغ بلورین بهترین بازیگر نقش اول زن آن دوره، در جشنواره طولانی شده است. که این روزها سریال «دل» با بازی او در شبکه نمایش خانگی توزیع شده، یکی از بخت‌های دریافت سیمرغ بلورین بهترین بازیگر نقش اول زن هم باشد. غیبت ترانه علیدوستی کشف بیستمین جشنواره فیلم فجر و برنده سیمرغ بلورین بهترین بازیگر نقش اول زن آن دوره، در جشنواره طولانی شده است. که این روزها سریال «دل» با بازی او در شبکه نمایش خانگی توزیع شده، یکی دیگر از بازیگرانی است که غیبتش در سی‌وهشتمین جشنواره فیلم فجر مشهود است. بازیگری که برای بازی در «جرم» سیمرغ بلورین را دریافت کرد و بارها نامزد دریافت این تندیس بوده، سال گذشته برای بازی در «قصر شیرین» نامزد دریافت سیمرغ بلورین شد. او پیش از شروع جشنواره و در جشن منتقدان سینمایی تندیس بهترین بازیگر مرد را برای این فیلم دریافت کرد. در چند سال گذشته رضا عطاران ستاره

